

"גיבורי ישראל מקבלי ציון לשבח של מפקד החטיבה" / עפר דרורי

מרבית הצל"שים בספר זה אינם מוכרים לציבור הרחב וזו גם הסיבה שבחרתי בהם לפרסום כספר שני בסדרה – "גיבורי ישראל" – מיד לאחר הספר "גיבורי ישראל מקבלי עיטור הגבורה".

עפר דרורי / מן המבוא

כריכת הספר מקבלי ציון לשבח של מפקד החטיבה

מקבלי צל"ש מח"ט, שלא נחשפתי אליהם. זו הזדמנות נאותה לבקש מכל אלו שקיבלו צל"ש מח"ט מקום המדינה ועד היום, ואינם מוזכרים בספר – ליצור אתי קשר כדי לתקן מידיית את המעוות באתר הגבורה וכמובן במהדורה הבאה של הספר כאשר תצא. הפנייה זו תקפה כמובן גם לקרובי משפחה של מקבלי צל"ש מח"ט שאינם מוצאים את יקירם בספר.

בספר זה קובצו סיפורי הגבורה של מקבלי ציון לשבח של מפקד חטיבה מקום המדינה ועד היום. בסולם העיטורים והציונים לשבח, ציון לשבח של מפקד חטיבה הוא הדרגה ההתחלתית ולאחריה ציון לשבח של מפקד אוגדה (קצין שדרגתו תת אלוף).

במהלך שנות קיומה של המדינה קיבלו כמאה וחמישים חיילים את צל"ש המח"ט. היות וצל"ש מפקד חטיבה ניתן באישור וועדה פיקודית בלבד, הפרסום לו הוא זוכה מוגבל בהיקפו. יש לציין כי בהגדרה של צל"ש מפקד חטיבה נכללים כל המפקדים המוסמכים להעניק צל"ש ודרגתם התקנית היא של אלוף משנה כמו מפקד חטיבה, מפקד אגד ארטילרי, מפקד כנף בחיל האוויר וכדומה.

מרבית הצל"שים בספר זה אינם מוכרים לציבור הרחב וזו גם הסיבה שבחרתי בהם לפרסום כספר שני בסדרה – "גיבורי ישראל" – מיד לאחר הספר "גיבורי ישראל מקבלי עיטור הגבורה".

נושא הגבורה של חיילי צה"ל מעסיק ומעניין אותי מזה שנים רבות, הן כרצון בהכרת האירועים והן בחיפוש אחר תשובות לשאלות מהותיות המנסות להתחקות אחר רוח האדם והקשורות ברוח הגבורה, האומץ וההקרבה של האדם, כגון:

- מה מוביל אדם לקום ממקום מחסה בטוח ולהסתער אל מול האויב תחת מטר כדורים תוך סיכון וודאי, כאשר הדחף הטבעי הוא להישאר מוגן במקומך?
- מה גורם לחייל לסכן את חייו כדי לחלץ חבר ליחידה תוך סיכון עצמי גבוה ולא להמתין שמישהו אחר יחלצו כצפוי במצבי סכנה קיצוניים?
- האם קיימים אפיוני אישיות אשר בעזרתם ניתן לנבא התנהגות של אדם תחת אש?
- מה המקום של הלכידות בין האנשים ביחידה המאפשרת התנהגות שנגדיר אותה כגבורה?
- לצד העניין והסקרנות האישיים שיש לי בשאלות אלה, מצאתי במהלך העיסוק והמחקר שלי כי הידע הקיים והמפורסם בתחום זה חלקי ביותר והשכחה שהזמן יוצר גורמת לאיבוד נכסי מורשת שלנו כעם.

מטרת הספר, כמו גם אתר הגבורה שהקמתי, היא להביא את המידע הבסיסי של גבורת החיילים לידיעת הציבור ובכך לתרום לשימור מורשת הקרב והגבורה של חיילי צה"ל ואחרים.

אופן מתן ציונים לשבח ממפקדי צה"ל נקבע כבר בפקודת מטכ"ל משנת 1955 וצל"שים ניתנו בצה"ל כבר ב-1950.

כפועל יוצא לפרסום המועט שזוכים לו מקבלי ציון לשבח של מח"ט, אותו אני מנסה לתקן בין היתר בספר זה, קיים קושי אמיתי באיתור כלל מקבלי צל"ש מח"ט. אף שאני משקיע מאמצים רבים כבר שבע שנים ויותר במחקר הצל"שים אני משוכנע שיש עוד

אדם זוכר היטב את בני משפחתו האהובים. כך נאה.
אדם לא שוכח את חבריו היקרים ללבו. וכך יאה.
אדם מכיר גם רבים אחרים, מפני שהשגרה הסואנת של חיינו מציגה אותם בפניו,
לפעמים להרף-עין, לפעמים שוב ושוב, בשכונה, במקום העבודה
בערוץ תקשורת כלשהו. האם אדם מכיר את כל מי שמן הראוי היה שיכיר?

הספר שלפנינו משיב על השאלה הזאת: לא, אדם לא מכיר רבים
שיש טעם ללמוד מהם משהו, ללמוד מסיפורי חייהם, לעתים ללמוד גם מסיפור מותם.
כל אחד מן הסיפורים הללו הוא פנינה נדירה.
מן הראוי שאדם יכיר פנינים נדירות כאלה.

בספר הזה מביא לנו עפר דרורי את סיפוריהם של חיילים שכל אחד מהם
קיבל ציון לשבח (צל"ש) מידי מפקד החטיבה שלו (המח"ט).
בסולם הציונים לשבח והעיטורים, צל"ש מח"ט הוא הדרגה ההתחלתית של שבח.
בעיניי יש לצל"ש מח"ט אופי ייחודי, מרגש: ההחלטה להעניק צל"ש כזה
מתקבלת על ידי מפקדים קרובים, המכירים את כל החיילים שלהם
ומציינים אחדים מהם לשבח ולמופת.
כמובן שאני מכבד מאוד גם החלטות על עיטורים וציונים אחרים לשבח,
אולם ההבדל ביניהן לבין החלטת מח"ט להעניק צל"ש מדבר אל לבי.
מהחלטת המפקדים הקרובים עולה חמימות מיוחדת, מאלפת ומרגשת.

האווירה השגרתית של שיחת החולין בישראל אינה מלבבת:
יש בה פחות מחמאות מדברי ביקורת, פחות פרגון מאשר עוינות,
פחות ציונים לשבח מאשר ציונים לגנאי.
אדם הגון היה רוצה לראות את כל הקערות האלה מתהפכות:
יותר מחמאות, הרבה יותר פרגון, תרבות מפותחת של ציונים לשבח.
הספר הזה בא לעזור לנו לתקן את המעוות, לשפר את האווירה,
להוסיף ולהכתיר את הטובים בכתרים שהם ראויים להם.
הוא עושה זאת בספרו לנו על מקבלי צל"ש מח"ט,
אנשים טובים שאינם מוכרים כראוי להם, סיפורי מופת אחד אחד.

עפר דרורי ראוי לברכה מיוחדת על ספר זה,
המצטרף אל ספרו "גיבורי ישראל, מקבלי עיטור הגבורה"
ולמעלה באתר הגבורה שהוא מקיים למופת.

פרופ' אסא כשר

הכריכה האחורית של הספר